

perind impecabil totalitatea evoluțiilor sonore ale interpreților. Este reconfortantă senzația *autenticității* contextului generind *această* muzică românească — și nu alta — care se impune cu o evidență totală a adevărului artei noastre ale cărei rădăcini sînt mult prea adînci spre a fi mimate aiurea, în orice ambianță.

Cvartetul „Clasic“ devine pe zi ce trece un promotor de prestigiu al creației *moderne*. Îi așteptăm cu mult interes noile prezențe în viața de concert.

Nicolae BRÎNDUȘ

Aurora Ienei

Există interpreți care „nu fac explozie“, ca atîția copil-minune intrați — să o recunoaștem — adesea într-un con de umbră deasă la cîțiva ani după afirmarea lor timpurie, dar a căror evoluție, petrecută mai discret însă cu temeinicie și seriozitate, îi aduce, poate mai încet dar cu siguranță, pînă în etapa realizării definitive. Aurora Ienei face parte din această a doua categorie: discipolă favorită a Floricăi Musicescu, personalitatea ei interpretativă se alcătuieste dintr-o evidentă inteligență artistică, un simț, înnăscut, al măsurii, însușirea unei culturi stilistice în paralel cu înclinația, moștenită de la maestra sa, a perfecționării „meșteșugului pianistic“ (ca să folosim formula prin care Dinu Lipăți obișnuia să definească învățătura primită cu decenii înainte din partea aceleiași profesoare) — într-un cuvînt, dintr-o serie de însușiri apte să transforme o prezență pe podium într-un act de slujire autentică a artei. Fără îndoială, *intuiția* nu poate lipsi, dar am văzut atîția „intuitivi“ — și doar atît — eșuați în mlaștina diletantismului!

În ultimii ani, am urmărit cu prețuire opera cu totul remarcabilă a Aurorei Ienei — concretizată între altele într-o serie de înregistrări pe discuri — de propagare a valorilor indiscutabile ale patrimoniului muzicii pentru pian românești: lucrările lui George Enescu și Constantin Silvestri sînt talmăcite de ea nu numai din perspectiva aceluia ce poate cuprinde totalitatea creației de gen a celor doi mari muzicieni dar și cu conștiința necesității introducerii lor în circuitul valorilor mondiale de domeniu. Aurora Ienei a obținut și unele afirmări internaționale pe această linie, cea mai recentă fiind reprezentată de un turneu de recitaluri în S.U.A. în iarna trecută — incluzînd o prestigioasă apariție la *Carnegie recital hall* în 13 ianuarie 1985, tot la New York o alta la *City University*, contribuții la viața muzicală și pedagogică din New Haven, Northampton etc.

Fără îndoială, însă că și fără aceste precedente spectaculoase recitalul oferit de pianistă la 15 aprilie în sala Ateneului Român ar fi fost ceea ce de fapt a fost: un eveniment muzical.

Programul era extrem de pretențios și în oarecare măsură riscant, alcătuiindu-se din lucrări structurate în episoade multiple, toate supunîndu-se de fapt tipului suitei. A fost, cu atît mai mult *une gageure*, cum zic francezii, incluzînd ambiția de a face „să se țină“ un astfel de repertoriu, fără să genereze îmbrucățire sau monotonie. Ca să fim total sinceri, singurul cusur al programului putea fi aflat în dimensiunile lui, cu puțin prea ample și solicitînd — mai cu seamă fiind natura mai-sus menționată a muzicii — concentrarea ascultătorului pe un parcurs prea îndelungat. Almînteri, farmecul a operat din primul moment, cînd *Kinderscenen* op. 15 de Schumann au apărut scaldate într-o atmosferă de vis, care păstra admirabil precizia contururilor acestor capodopere absolute ale genului miniatural învelindu-le în același timp într-un „halo“ de atmosferă intimă și tainică, ca și cum episoadele copilăriei ar fi fost privite cu aceiași ochi cu care *contempli rama învechită* și cu atît mai dragă a fotografiei punică de pe perete. Am rămas cu amintiri statornice, care sîtuează asemenea redare între cele memorabile ale splendo-

rilor gingașe — *Träumerei*, *Kind im Einschlummern* (la granița dintre somn și veghe, atît de fin sugerată), *Der Dichter spricht*, cu acele tipice grupete schumaniene încărcate de vibrantă expresivitate.

A urmat surisul șugubăț al lui Alexandru Pașcanu, dintr-o *Suită* a căruia dată ne-o dezvăluie chiar compozitorul, dăruindu-i și înduioșarea cuvenită unor „păcate de tinerețe“: 1952. Teme de *chindie* sînt împodobite cu armonii visătoare sau caricaturale, melodii ultra-cunoscute apar cîteodată tratate precă mai serios decît ar merita-o, luînd-o spre tărîmul „marii muzici“, folclorul „fondului apercetiv“ al fiecăruia apare zeflemist dar mîngîiat. Cuceritor — și cu parfum de epocă!

Suita a III-a (Pièces impromptues) de George Enescu a fost cu adevărat lansată de Aurora Ienei în viața obișnuită de recital pianistic. Recitînd, cu acest prilej, rîndurile consacrate lucrării de Adrian Rațiu în „Monografia Enescu“, nu pot să nu fiu sută la sută de acord cu comentariile distinsului meu coleg. Farmecul ineditului nu poate estompa inegalitățile diferitelor piese, unele cu un iz ușor salonard, de improvizații agreabile, iar altele covârșitoare. Chiar în *Mazurca melancolică* sînt evocări pătrunzătoare. *Burlesca* este o piesă de gen excelentă, de convenționalismele din *Appassionato* ne-am putea lipsi, dar *Choral* și mai cu seamă *Carillon nocturne* ne opresc respirația. Amintirile acestea de clopot de noapte fals, îndepărtat, cu iz de aripi de duhuri din ceasuri tîrzii sînt unice — și nu putem decît să-i fim recunoscători Aurorei Ienei că ni le-a revelat cu asemenea admirabilă ingeniozitate coloristică, creatoare de atmosferă. Lucrurile se calmează cu *Suita engleză nr. 2* de Bach, redată cursiv, firesc, departe de orice pedanterie scolastică, chiar cu riscul „netezirii“ ritmice a unor colțuri care-și pot avea savoarea lor.

Pentru semnatarul acestor rînduri, recitalul s-a terminat aici — de fapt acestea ar fi fost proporțiile lui ideale, care să ne facă să gustăm frumusețea lui remarcabilă la modul optim. *Suita a III-a* de Silvestri am ascultat-o tîrziu, în noapte, pe discul aceleiași Aurora Ienei, pianistă plină de rezervă și o oarecare sfiiciune — dar cît de eficientă!

Frumoasa Magelone

Exact cu o săptămînă mai tîrziu decît recitalul Aurorei Ienei, Vladimir Deveselu și Inna Onescu ne invitau în sala Dalles, la 22 aprilie, să ascultăm unul din ciclurile romantice de lieduri mai puțin cîntat: *Die schöne Magelone* op. 33 de Brahms. Structurarea într-o înlăntuire concepută ca atare și constituindu-se într-un *story* muzical definit, cunoscută de la Schubert și Schumann, este mai rar întilnită la Brahms. Înrudirea nu se oprește doar la aceste elemente exterioare și natura cîteodată pronunțat schumanniană a intonațiilor celor 15 lieduri apare frapantă. Oare să fie vina poveștii de dragoste din veacuri de demult, cu inevitabilele episoade de maximă dramă în care amorezii ajung pe pragul prăpăstiei pentru a se regăsi apoi și mai fericiți, că întregul ciclu nu ni s-a părut lipsit de oarecare romanțiozitate? Există, totuși, o îndoială, pentru că o pagină de rară splendoare, mai frecvent prezentă în recitalurile vocale, precum este *Ruhe, Süßliebchen* (nr. 9) ni s-a părut scutită de asemenea handicap, de unde concluzia că familiarizarea anterioară ridică pe un plan superior calitatea receptivității ascultătorului.

Mărturisesc că m-am dus la acest recital cu o oarecare aprehensiune. Sînt dintre cei ce apreciază în chip deosebit demersul interpretativ al lui Vladimir Deveselu, care privește prezența pe podium (ideea revine — în plan divers — din cronica anterioară) ca slujind unui ideal cultural și nu doar propensiunii spre notorietate. În plus, darul scenic evident a făcut din aparițiile sale în *Il mondo della luna* de